

Návrh slovanského svatebního obřadu

S amotné svatbě předchází námluvy, při nichž mládenec prostřednictvím určených hodnostářů (svatů, družbů) žádá vyvolenou dívku o ruku. Pokud námluvy proběhnou úspěšně, přijde na řadu „rukobití“ (zásnuby) – spojení rukou otců nevěsty a ženicha za účasti svědků nadbochníkem chleba se solí ležícím na stole.

Svatební obřady probíhají povětšinou v předjaří nebo v období po sklizni:

- je potřeba svatebních hodnostářů, kteří svatbu zajišťují organizačně a zastávají zároveň úlohu čaroděje (žerce).
- ženich s nevěstou zvou své nejbližší na svatbu osobně, jako forma „pozvánky“ slouží např. Koláč.
- den před svatbou probíhá loučení se svobodou známé pod různými krajovými názvy, např. „svíca“ – zde je vhodné provést oddělenou očištnou koupel ženicha i nevěsty, nevěsta by měla plakat a lamentovat, aby si do manželství přinesla štěstí i plodnost.

K svatebnímu veselí přísluší symbolika: věneček nevěsty a družičky čili svatky, ozdobné „pírko“ ženicha, ručníky přehozené přes rameno svata či družby, zelená ratolest rozmarýnu převázaná stužkou pro ostatní svatebčany. Nechybí ani svatební zástava dávající okolí najevo, že probíhá svatba, svatební stromek symbolizující nevěstinu nevinnost a svobodný stav. Velký význam přísluší oděvu ženicha a nevěsty (musí být

nový, doplněn ochrannými amulety proti nepřelivům lidem a nečistým silám, pozornost je věnována především nevěstě vystupující naposledy s vínkem a symbolicky i v dívčím oděvu).

Svatba:

- výkup nevěsty: ženich a jeho družina nalézají dveře nevěstina domu zavřené. Proto, aby mu bylo otevřeno, plní různé úkoly (hádanky, šikovnost, zdatnost, rozeznání vyvolené mezi falešnými nevěstami).
- obřad čili „záručiny“ (pod širým nebem u vodního toku, popř. v domě nevěsty) – nevěsta s ženichem si podají ruce nad stolem, na kterém leží chléb se solí, popř. svatební koláč „karavaj“, vymění si prstýnky, popř. i jiné svatební dary a stůl třikrát obejdou „po slunku“ držíce se navzájem za ruce. Vše stvrzuje svazování rukou manželského páru a přípitek medovinou či vínem ze společného poháru.
- bezprostředně následuje oběť domácím bůžkům, obětiny božstvům vhažované do tekoucí vody (Mokoš, Perun), popř. studánky (jablko, chléb, koláč, prsten).

Obřady posvatební:

- po návratu od vodního toku či studny, poté co novomanželé vychází z místnosti, kde obřad proběhl, dochází k obřadnímu obsypávání chmelem či zrním, které má

páru zajistit plodnost a bohatství.

- důležitý je i obřad posadu – na díži k míchání těsta (popř. na podlahu) je přehozena kožešina, na kterou se posadí ženich, a na jeho kolena nevěsta – mladé ženě je rozpleten vrkoč, probíhají symbolické postřiziny novomanželů poukazující na změnu jejich společenského postavení.
- největší váha je přikládána požehnání novomanželů jejich rodiči.

Hostina:

Za svatebního veselí, písní, tance a vzájemného podarování (svatebčané podarují novomanželský pár, nevěsta rodiče a sourozence ženicha a ženich rodiče a sourozence nevěsty) probíhá hostina: jedí se obřadní jídla: kaše slazená medem, pečená slípka s kohoutem, svatební koláč. Ženich a nevěsta jedí alespoň část hostiny v ústraní, vždy ovšem ze společného talíře a číše.

V domě ženicha:

- nevěsta je po příchodu přenášena přes práh ženichem, aby neurazila domácí bůžky.
- obětuje krbu, ohništi, nebo alespoň zažehne symbolickou svící, kterou může mladý pár uchovávat a opětovně zažínat v nejsvátečnějších momentech společného života na znak rodinného krbu, ochrany předků.

- stejně tak obětuje i na stůl v ženichově domě – bochánek chleba, koláček nebo penízek, – aby si naklonila patrony ženichova rodu.
- k večeru je nevěstě obřadně snímán vínek a novomanželé jsou uloženi na svatební lože – během prvního obcování je komnata s novomanželi střežena družbou držícím v ruce meč.
- po dovršení pohlavního aktu vychází ženich a na znamení zdaru rozbíjí hrneček, následují ho ostatní svatebčané a veselí pokračuje až do ranních hodin.

Na druhý den:

- s ránem u vody probíhá obřadní očištění novomanželů i svatebčanů, nevěsta u studánky (potoka) zanechává jablko, koláč a penízek, aby si zajistila v manželství požehnání Mokoše, ženich obětuje podobně Perunovi.
- probíhají obřadní hry s účastí maškar, které mají zajistit hojnost nejen mladému páru, ale také polím (především tehdy, probíhá-li svatba v předjaří).

Vše lze upravit na základě lokální různorodosti svatebních obřadů, tedy dle regionu, odkud mladý pár pochází.

Svjatoslav

<http://rodnavira.cz/materialy/>